

mrey 767.7

AUÉ

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI **A V U I**

DISSABTE
7 DE DESEMBRE
DE 2002
N. 39

CEDOC
DIPOSIT
Egim!

Convèni entre Miei Ambient e Aran entà recuperar espècies protegides Se presente en Arròs eth projècte transfronterèr entara gestion integrau der arriu Garona

Segontes eth conselhèr Espadaler, "aguest projècte sage d'auer un coneishement melhor der arriu, atau coma hèr a conèisher eth Garona as ciutadans e entener-lo coma un nêxe de junhença entre França e Aran". Pera sua part Barrera didec que calerie conscienciar

Eth PSARU dera Garona compdarà damb ua inversion de 3,3 millions d'èuros

as hidroelectricques e involucrar-les en projècte. En Arròs tanben se presentèc eth plan d'assaniment des aigües residuaus urbanes en conquest dera Garona. Aguest se harà a traüers de dues actuacions a long tèrme, era deth 2002/05 que servirà entà melhorar era qualitat dera aigua deth Garona e era deth 2005/15 que harà un saut qualitatiu entad açò qu'ei ara madeisha. Espadaler didec qu' "er objectiu ei auer era aigua neta, ei a d'ider, aigua viua".

Eth conselhèr de Medi Ambient dera Generalitat signèc eth convèni de colaboracion damb eth Sindic d'Aran en Arròs

V. Garcia

Redaccion
Arròs

Era passada setmana en Arròs, eth Conselhèr, Ramon Espadaler, e eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, signèren un convèni de collaboracion qu'establirà un plan de recuperacion deth agla blanca. Aguest acord gestonarà era reintroduccion der os ròi, regularà era gestion dera resèrva nacionau de caça d'Alt Pallars-Aran e s'acordaràn es mesures entara conservacion e

regeneracion deth paisatge ruruu e prevencion de huecs. Tanben s'establirà era gestion dera Xarxa Natura 2002 e eth PEIN. De un aute biais tanben se hec, era presentacion deth projècte "Era Val deth Garona,

un territòri transfronterèr". Er acte compdèc damb era presència de representants politics e tecnicos deth Conselh Generau, der organisme francés SMEAG (Sindicat Mixte d'Estudis e Gestion dera

Garona) e dera Generalitat. Es actuacions previstes son pressupostades en 1,9 millions d'èuros finançats, en un 50 per cent, pes linhas d'ajuda europèa (Interreg IIIA) e eth 50 per cent restant pes auti tres organismes.

Aguesta setmana en

AUÉ

Eth Conselh financie un sistèma de vidèo-conferècia entath jutjat dera localitat de Vielha

Es Pompièrs d'Aran celebren era hèsta en aunor ara sua patrona

Eth Conselh finance un sistèma de vidèo-conferéncia entath jutjat

Aguest mecanisme en Aran solucionarà e esvitarà es problèmas existents enes traslats des testimònis

Redaccion
Vielha (Castièro)

Eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, s'amassèc dimars passat ena sedença deth Conselh Generau damb eth President dera Audiéncia Provincial de Lhèida, Andreu Enfedaque, entà expausar que plan lèu en jutjat de Vielha s'installarà eth sistèma de vidèo-conferéncia. Aguest esturment en

contunhs desplaçaments deth fiscau de Lhèida enquia Vielha e, per tant, es detenguts demoren mès temps entà declarar". Damb aguest sistèma es formalitats e es judicis s'aleugeriràn donques eth Centre Penitenciari de Lhèida ja l'a installat. Enfedaque adjunhec que s'amendriràn eth risc e es despenses deth

traslat de detenguts des centres penitenciaris entàs judicis. Eth Tribunal Constitucionau, a compdar d'ara, demanarà es enregistraments des judicis, donques damb ua constatacion escrita non n'i a pas pro. Cau remarcar que mès de cent personas se desplacen annaument entà declarar enes procèsi judiciaus.

Mès de 100 personas se desplacen entà balhar declaracion

un principi serà finançat peth govèrn aranés e posteriorament es sòs seràn abonats pera Conselheria de Justícia. Barrera didec qu'era installacion d'aguest sistèma ei prioritària donques atau s'esvitaràn es desplaçaments des vesins aranesi qu'agen d'intervier en un procés judiciau, ben coma testimònis o ben coma afectats". Eth president dera Audiéncia, pera sua part, expausèc qu'eth besonh d'incorporar aguest sistèma ei pr'amor que Vielha non a preson, causa que provòque

Eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, s'amassèc damb Andreu Enfedaque

Brèus

Presenten as bailes d'Aran eth projècte deth tram Es Bòrdes-França

■ Er Institut d'Estudis Territoriaus presentèc ath Sindic d'Aran, Carlos Barrera, e a toti es alcaldes des pòbles d'Aran era part deth projècte que mancau deth tram dera N-230, que va des d'Es Bòrdes enquia termièra de França. Barrera didec qu'eth projècte ei totaument definit e qu'aguest servirà entà non convertir Aran en un èish de transport pesant". Barrera higeç que damb aguesta amassada se preten arténher eth consens de toti es bailes e presentar, entà començaments de hereuèr, era prepausa en ua amassada en Ministèri de Foment. Aguest correder viari transpirenenc que trauesse Aran vò esvitar era barreja deth transit locau e de pas, damb eth de veïculs de naut tonatge e, per tant, prepausa eth desdoblament dera actua carretèra N-230. Aguest desdoblament consistís ena creacion de dues vies: ua orientada ara comunicacion exteriora dera Val d'Aran e eth transit de pas, e ua auta entara comunicacion interiora. Es principaus caracteristiques tecnicas que presente er estudi son es mès de dètz quilomètres de tunèl, atau coma es sèt pònts e viaductes projectats des dera boca nòrd deth tunèl de Vielha enquia termièra de França. Segontes es tecnicos que se n'encueden deth projècte aguest estudi territorial e urbanistic non damnatjarie e ei respectuós damb eth miei ambient. Aguest projècte sorgic dempús qu'eth Ministèri decidisse de bastir eth nau tunèl de Vielha. Mès era carretèra N-230 des dera boca nòrd deth tunèl enquia França non ei apropiada entà assumir aguest increment de transit. Per açò, toti es Ajuntaments d'Aran afectadi demanèren en consens ath Conselh era elaboracion deth projècte.

Agenda

CONVOCATÒRIES

■ Oficina d'Informacion ath Consumidor en Passeg dera Libertat, 16. Atencion ath public de deluns a diuendres, de 8 a 15 ores.

Entà mès informacion telefon 973.64.18.01

■ Era ONG "Basureros del mundo" recicle es tòns mericles de solei o graduadi entà ajudar as africanes. Lòc de recuelhuda Optica Aran, en Pas d'Arró de Vielha.

■ XIII edicion deth concors Literari Mossèn Condó Sambeat. Es trabalhs s'auràn de presentar ena OFEA deth Conselh d'Aran abantes deth 31 de gèr.

Entà mès informacion telefon 973.64.00.92

■ III Prèmi Aran de Literatura. Es trabalhs s'auràn de presentar ena OFEA deth Conselh d'Aran abantes deth 28 de hereuèr.

Entà mès informacion telefon 973.64.00.92

CINE

Vielha

■ Aguesta setmana en cinèma de Vielha se projecten es pellicules "El imperio del fuego" e "El dragón rojo". Entà mès informacion consultatz es pannèus informatius.

Servicis

CONSELH GENERALI	973 64 18 01
OFEA (FOMENT ARANÉS)	973 64 00 92
TORISME VAL D'ARAN	973 64 06 88
MOSSOS D'ESQUADRA	973 64 09 72
GUARDIA CIVIL	973 64 00 05
POMPIÈRS D'ARAN	973 64 00 80
ESPITALU VAL D'ARAN	973 64 00 06
BAQUEIRA BERET	973 63 90 00
BURÈU TORISME VIELHA	973 64 01 10
CORRÈUS	973 64 09 12
NOTARIA	973 64 01 11
RECAPTACION IMPÒSTI	973 64 02 78
MUSÈU D'ARAN	973 64 18 15
AUÉ (REDACCION)	973 64 30 51
GREMI D'HOTALERIA	973 64 06 01
LORDÈRES	973 64 18 01

AUÉ

EDITE: PREMSA CATALANA S.A.
ELABORACION: GRUPCAT
publicitat@grupcat.com

AVUI GRUPCAT

GASTIÈRO

**Paco Boya
prepausa
Aran coma
Parc Culturau**

Redaccion
VIELHA

Eth deputat socialista ath parlament, Paco Boya, manifestèc en ua ròda de premsa qu'eth projècte deth Parc Naturau prepausat peth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, non se pòt hèr sense eth consens de tota era societat aranesa. Segontes Boya "Aran a eth besonh dera elaboracion d'un Plan Territorial

**Emparança
deth PSC
ara prepausa
deth PP entà
redaurir
era Tuca**

Parciau que contemple tèmes coma era futura ampliacion de Baquèira, es possibles activitats que se pòden destinar as montanhes e era definicion deth creishement economic e urbanistic d'Aran". Eth deputat empare ara prepausa de Parc Culturau entà Aran en torn de Parc Naturau. Boya higeç "aguesta figura actuàrie parion sus eth miei ambient e sus eth patrimonni culturau prepausat coma un modèl toristic". De un aute biais, eth deputat socialista didec qu'empare ara prepausa deth PP entara redubertura dera estacion dera Tuca. Boya preten qu'eth PP vòte a favor dera esmena, en articulat des pressupòsti dera Generalitat entath 2.003. Aguesta iniciatiua compdarie damb 12.000 èuros entara sua realizacion.

GASTIÈRO

Es Pompièrs d'Aran presentèren as autoritats e assistents ar acte es incorporacions des nauvi veïculs que formaràn part dera flòta

**Es Pompièrs d'Aran celèbren era
sua hèsta en aunor a Santa Barbara
Ena hèsta, eth Sindic expausèc eth projècte
deth bastiment d'un Parc sasoèr en Vaquèira**

Victòria Garcia
VIELHA

Dimèrcles passat es Pompièrs d'Aran celebrèren era hèsta en aunor ara sua patrona, Santa Barbara. En aquesta hèsta populara, convertida en un acte tradicionau entàs pompièrs, se i desvolopèren desparièrs actes es quaus sigueren presidits peth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, e pes bailes e còssos des Ajuntaments aranesi. Era hèsta comencèc damb era presentacion des nauvi veïculs aquerits: un camion damb escala

e un aute entà trèir era nhèu e poder passar pes carrèrs estrets. Ara seguida se celebrèc era tradicionau missa damb era aihuèrta florau per part deth còs de Pompièrs ara sua patrona, Santa Barbara. Es Pompièrs d'Aran aufriren a toti es assistents un aperitiu. Eth Director Generau de Pompièrs e Proteccion Civiu, Joan Canalias, arregaic era assistència a toti e hec un balanç de çò qu'a estat er an. Canalias remerquèc qu'enguan s'a incrementat en un 33 per cent eth servici de gessudes des

Pompièrs d'Aran. Eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, mencionèc eth bon foncionament dera empresa TESVA laguens deth servici espitalari d'urgències e anoncièc qu'ena actualitat se redigís er avantprojècte deth futur centre d'emergències dera parcel·la tocant ath Parc de Pompièrs. Tanben higeç que pendent aguest mes eth Director de Pompièrs signarà era crompra d'ua des naus industriaus, plaçades dauant deth Parc, que servirà de cochèra entàs ambulàncies.

De un aute biais, eth Sindic afirmèc qu'eth Parc de Pompièrs sasoèr de Vaquèira ei projectat entath pròplèu an e preten melhorar era cobertura deth servici des Pompièrs". En aquesta hèsta se nomentèc era carrèra professionau deth Cap de Pompièrs dera Poblà de Segur, Josèp Calbet, e se li hec liurament d'un rebrembe. Tanben s'aumentagèc ath Director Generau de Pompièrs, Josep Maria Pedragosa, qu'auie demanat era dimission voluntària deth sòn cargue ena Generalitat.

BARCELONA

**Es traspassi d'Aran includidi en
pressupòst de 2003 deth govèrn**

Redaccion
BARCELONA

Eth grop de CIU ath Parlament de Catalonha a presentat un emendament ena Lei d'Acompañament des pressupòsti dera Generalitat de 2.003 damb er objectiu de

concludir eth procès de traspàs des competències establides sus eth regim especiau dera Val d'Aran, abantes de finalizar eth pròplèu an. Atau madeish CiU a presentat tanben un emendament damb er objectiu qu'eth govèrn dera Generalitat comence es

trabalhs de melhora e assolidatge deth Collègi Public Garona e der IES d'Aran dera localitat de Vielha. Cau rebrembar qu'eth PSC presentèc eth darrèr mes un emendament similar, en quau se criticaue er estat actuau deth centre d'ensenhament.

QUATE LÒCS

**Les acuelh, un an mès, era sua
tradicionau Fira dera Purissima**

Redaccion
LES

Es carrèrs deth pòble de Les acuelhèren pendent tota era dimenjada era populara e tradicionau Hèira dera Purissima. Aguest mercat artesanau permeterà aquerir a toti es vesitants productes nadalencs

coma plantes, flors e arbes de nadau. Era hèira tanben aufrirà productes alimentaris artesanals, coma mèu, hormatge, confitures e patès dera zòna de Comminges. Era venda de bestiar de corrau ampliarà era aufrèta des productes deth certamen.

Perfil

Begoña Arteaga a creat era ONG "Basureros del Mundo"

Victòria Garcia
Vielha (Castièro)

Es mocadors
en cap e es
tuniques
ajuden a tier
mèlhor era
calor e esvitar
es picades de
mosquit

B. ARTEAGA

Aquesta basca a estat era progenitora dera ONG "Basureros del Mundo" a arraitz deth sòn viatge tath Senegal. Begoña Arteaga Navarro neishec en Irún (Guipuzcoa) en abriu der an 1.964, venguec per primèr còp entara Val d'Aran damb eth sòn pair a esquiar ena Tuca. Aran li shautèc plan, e era nhèu siguec çò que la hec èster ua fidèla visitanta toti es iuèrns. Pendent uns ans Begoña trabalhèc, amassa damb era sua mair e era sua fraia, coma professora de natacion en ostiu e coma monitora d'esquí en iuèrn. Eth sòn amor pera montanha siguec tan fòrt que venguec a viuer definitivament ena Val d'Aran en tot cercar eth sòn lòc. Segontes Begoña "era vida entà jo ei lutar contra un madeish". Ad aquesta lutaira d'arraic es ans li an anat passant, ath temps qu'es persones li an hèt a veir de faïçon subliminaiu era sua part mès umana. En junh de 2.002 determinèc marchar entath Senegal, eth perquè çam par lo desconeishie, sonque auie clar que li auie neishut un besonh entà hèc. Prumèr se n'anèc ua setmana entà Barcelona entà arténher eth bilhet d'avion de

mès bon prètze e damb era pòur ena museta. Ena escala en Milan coneishec a un senegalès eth quau en arribar en Dakar li aufric era sua casa. Pendent un mes Begoña vesitèc desparrèrs poblats dera zòna e ajudèc ara gent. En tot tornar li invadic ua prigonda tristor donques tot auie passat tan de prèssa, auie aprenut tantes causes naues e sentiments

**"Era vida entà jo ei lutar
contra un madeish entà
non deishar-te d'anar
dauant deth destin"**

que decidic crear aquesta ONG. Era s'auie sensibilizat damb era praubetat que viuie aqueth país, pera manca des besonhs basics coma son era aigua, eth minjar o es medecines. Eth nòm d'aquesta organizacion

neishec segontes Begoña "dera lordèra que veigui ena societad e des lordères que veigui en Senegal".

Aguesta polifaceticad, divertida e carinhosa hemna recuelh ròba utilizada entà dempús vener-la enes hèires. Ath delà ara tanben recuelh mericles entà reciclar e damb es sòs que'n treirà demore poder crear un projècte sanitari (ua campanha de vacunacion contra eth paludisme) entà ajudar as senegalesi. Begoña ditz "non cau pèrder era illusion e cau encomanar-la".

ara que i èm

Jusèp Lois Sans

Bernard Cerquiglini

Sò estat convidat, eth passat dia 27 de noveme, en CIRDOC de Besièrs, peth Sr. Cerquiglini, delegat generau entara lengua francesa e es lengües de França dera Republica Francesa, entà reflexionar sus era promocion der Occitan. Ei ua persona damb responsabilitats en Govèrn. I è participat damb eth dubte de qué França volgue protegir es sues minories territoriaus, mès damb esperança. En sò gessut satisfèt e damb conviccion de qué se Cerquiglini demore en poder, quauquarren a començat a cambiar en positiu entar occitan e entar aranés. Cerquiglini s'a comprometut a crear entath pròplèu ostiu es "Jornades Nacionaus des Lengües de França" e d'immediat eth "Conselh dera Lengua Occitana" de caractèr europèu damb participacion de totes es regions e des territòris non francesi entà dar-li un caractèr europèu. Serà un lòc de conselh enes domènis des decisions lingüisticas. Quauques des aportacions deth Sr. Cerquiglini: "Mos cau velhar pera perennitat des lengües de França que constituís un des sòns patrimonis mès valuosi", "França a eth patrimoni lingüistic mès extens d'Euròpa", "Eth frair besson deth francés ei er occitan", "Cau hèr viuer er occitan donques ei era mèrca dera diuersitat occitana" "Er occitan ei ua grana lengua europèa", "En tot parlar occitan, qu'ei ua lengua de creacion, podem exprimir çò d'universau". Francament que mos cau creir que quauquarren a cambiat e per açò didie Cerquiglini: "Aquest viatge jogam damb fòrça franquesa. Non volem enganhar en tot instrumentalizar er occitan". Atau arai.

DAMB ERA COLLABORACION DETH DEPARTAMENT DE PRESIDÈNCIA DERA GENERALITAT
DE CATALUNYA E DETH CONSELH GENERAU D'ARAN

